

SPF Resa till Hammarstrand 9 juli 2023 LAPPNILS!

Resekommitten har arbetat för högtryck, för nu var det åter en bussresa och även denna gång var bussen fullsatt. Trevligt med sådant intresse! Denna gång styrde vi resan till vridscenen (den enda i Sverige) vid döda fallet i Hammarstrand. Vi var alla mycket förväntansfulla eftersom det dröjt ett antal år med föreställningen om Lappnils p.g.a. ”Coronan”.

Lappnils (Nils Jonsson) föddes 1804 i ett litet torp i Hallen. Nils förfäder hade varit ”sockenlappar” i många generationer. Sockenlapparna hade göromål som bönderna inte ville ha, som att slakta och flå djur som får, kor och hästar men även katter. Nils pappa skötte inte sina plikter och fick därför avsked och lämnade sin fru Lisbeth och sonen Nils åt sitt öde.

Redan som ung var Nils intresserad av fiolspel och sökte sig därför till Norge och Trøndelag tillsammans med sin mamma. Där fick han träffa och lära sig av stora fiolmästare. Då de 1823 återkom till Sverige var Nils en känd speleman för sin särpräglade spelstil som trollband sina åhörare. Om man ville ha Nils att spela på ett bröllopp så fick man boka ett år i förväg! Han försörjde sig också som handelsman, då han köpte skinn och kött av samerna som han sedan sålde vidare.

Handelsresorna kunde ske ända till Stockholm. Då hade han sällskap av vännen Jonas Jönsson även kallad ”Lappjonas” och sina fioler. Vid något tillfälle stod de och spelade i Stockholm iklädda kolt och då hade de spelat till sig en spelkassa på hela 10 riksdaler. 1837 flyttade Nils och hans fru Kerstin till byn Hållan i Offerdal, och efter en tid så köpte de ett torpställe högst upp i byn.

Nils hade många fiolelever som efter generation, efter generation fört Lappnils låtar och polskor vidare till vår tid. Efter en tid med religiösa grublerier så bestämde sig Lappnils för att gräva ned sin fiol för att han tyckte det var Satans instrument. Det skedde aldrig!

Lappnils avled av kallbrand 1870 då han var 66 år gammal. Han och hustrun Kerstin ligger begravda i Offerdals kyrkogård där det är rest en sten över Lappnils minne!

Under föreställningen passerade då och då tåg på Forsmo-Hotingbanan, då stannade föreställningen av och alla var tysta till tåget passerat och föreställningen fortsatte. Uppehåll hölls även när det började droppa från himmelen, och alla klädde sig i regnskydd. Proffsig!

Det var en fantastisk föreställning med mycket duktiga musiker, skådespelare och dansare som vi fick höra och bevittna. Estrad Norr ska ha en eloge för sitt kulturarbete att sätta upp denna föreställning där vi fått höra Lappnils musik, som är känd och förs vidare som en stor kulturgärning.

Estrad Norr
Ensamble
Lappnilsspel
2023

Vi tackar även vår resekommitte som genomfört denna resa !

Text :Sven Adolfsson

Foto: Yngve Sundien